

«Маладняковец» Кузьма Чорны

У Цімкавічах супрацоўнікамі Літаратурнага музея Кузьмы Чорнага была праведзена літаратурна-музычная імпрэза «Жыццё як радасць існавання», прымеркаваная да 100-годдзя ўступлення Кузьмы Чорнага ў літаратурнае аб'яднанне «Маладняк».

Пісьменнікі-маладнякоўцы. Першы рад (слева направа): Язэп Падабед, Алесь Якімовіч, Міхась Чарот, Алесь Дудар, Язэп Пушча; другі рад (злева направа): Адам Бабарэка, Нічыпар Чарнушэвіч, Паўлюк Трус, Анатоль Вольны, Андрэй Александровіч, Кузьма Чорны, 1924 г.

Гэта была знамянальная падзея ў жыцці нашага земляка, майстра беларускага слова, празаіка, публіцыста, драматурга, памфлетыста. Юнацтва Кузьмы Чорнага супала з маладосцю беларускай дзяржавы, з перыядам яе станаўлення, з часам узнікнення літаратурных суполак, асветніцкіх і культурных устаноў, газет, часопісаў, альманахаў.

Гісторыя...

Маладзь, а сярод іх і студэнт Белдзяржуніверсітэта, філфакавец **Мікалай Раманоўскі**, шчыра верыла ў тое, што яе таленты, веды і праца патрэбныя народу і краіне. Лепшыя з іх, адораныя літаратурнымі здольнасцямі, увайшлі ў літаратурна-асветніцкую суполку «Маладняк». Малады празаік неўзабаве таксама стаў «маладнякоўцам», але ў асяроддзі такіх жа самых, як ён, пачаткоўцаў вылучаўся сваёй удумлівасцю, любоўю да кнігі і вучобы. Раннія яго апавяданні – тыповыя для маладнякоўцаў замалёўкі, імпрэсіі, «вершы ў прозе». У кожным творы за пачуццём маладога захаплення жыццём, выказанага ў словах «Жыццё як радасць існавання» – своесаблівай філасофскай форме, крэда юнакоў і дзяўчат 20-х гадоў, заўсёды прысутнічае глыбокая думка пра чалавека, яго зямны лёс, трагедыю існавання.

Кузьма Чорны прыйшоў у літаратуру ад сялянскага плуга і касы, як **Чарот, Зарэцкі, Гарэцкі, Галавач** і іншыя. Гэта быў час адраджэння, станаўлення сучаснай беларускай літаратурнай мовы і культуры. Услед за **Якубам Коласам і Янкам Купалам** Кузьма Чорны ператвараў, адточваў, шліфаваў мову сялянскай вёскі ў мову беларускага народа. Аб гэтым вельмі ярка сказаў **Алесь Адамовіч**: «Калі трэба назваць празаіка найбольш беларускага па мове, быту, створаных характарах, хіба не Кузьму Чорнага мы ўспамінаем перш за ўсё?» Разам з іншымі маладнякоўцамі ўклад яго ў беларускую прозу неацэнны.

...і сучаснасць

Аб гэтым і многім іншым гаварылі запрошаныя на імпрэзу госці. Галоўны бібліяграф

Ірына Пятровіч

інфармацыйна-аналітычнага аддзела Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі **Юлія Амосава** сваё цікавае выступленне «Раннія выданні Кузьмы Чорнага і спадчына пісьменніка на тэатральнай сцэне: па старонках віртуальнага праекта «На хвалі часу, у плыні жыцця» разбаўляла конкурсамі з сувенірамі для вучняў, а таксама відаролікамі фільмаў па творах класіка. Дарэчы, на сайце Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі можна зайсці на старонку гэтага віртуальнага праекта. А там, хто жадае цікава правесці свой вольны час, прапануем паглядзець на ютубе мастацкі фільм «Ноч пры дарозе» і камедыю «Маё дзела цялячае», знятыя па ранніх творах пісьменніка.

А вось у сваім выступленні «Пра пісьменнікаў-маладнякоўцаў Кузьму Чорнага, Паўлюка Труса, Міколу Нікановіча, Язэпа Пушчу ў інтэрнэт-прасторы» загадчык аддзела бібліятэказнаўства Мінскай абласной бібліятэкі імя А.С. Пушкіна **Таццяна Лаўрык** паведаміла, што бібліятэкамі Мінскай вобласці зараз створаны віртуальныя музеі нашых землякоў. Праца бібліятэкамі праведзена вялікая, таму, калі ласка, заходзьце на сайт, напрыклад, нашай раённай бібліятэкі і чытайце пра Кузьму Чорнага.

Больш падрабязна пра майстэрства самабытнага пісьменніка і яго творчасць у 1923-1926 гады расказала загадчык аддзела абслугоўвання і інфармацыі Капыльскай раённай цэнтральнай бібліятэкі імя А. Астрэйкі **Ірына Пятровіч**.

Падчас імпрэзы, якую вяла загадчык Цімкавіцкай сельскай бібліятэкі **Вольга Радкевіч**, прагучалі беларускія песні і найгрышы, выкананыя выкладчыцай Цімкавіцкай ДШМ **Веранікай Зянько** і вучнем ДШМ **Вітаўтам Чарняўскім**. Уважлівымі і зацікаўленымі ўдзельнікамі мерапрыемства сталі педагогі і вучні Цімкавіцкай сярэдняй школы імя Кузьмы Чорнага.

Людміла НІЖЭВІЧ,
загадчык філіяла «Літаратурны музей
Кузьмы Чорнага» ўстановы «Дзяржаўны
музей гісторыі беларускай літаратуры»